

Vrni zatôrej se čas počitnic mi rajski užitih,
 Ti, ki si meni minól z náglôstjo lepega snâ!
 Vrni se zópet skoraj s čarôbo mi neizrečeno,
 Ali od žalosti jaz in hrepenénja umrêm!

Lujiza Perjakova.

Otroci! učite se pridno v mladosti.

Ivan, sin bogatega očeta, in Tomaž, sin siromaškega rokodelca, hodila sta skupaj v domačo ljudsko šolo.

Ivan je bil svojeglavén ter se nij hotel učiti. Gospod učitelj so ga večkrat opominjevali in mu rekli: „Ivan, Ivan, — leta tvoje mladosti potekó in tí se ne bodeš nič naučil, sram te bode v starosti, ker ne bodeš nič znal.“ Ali Ivan si je vse drugače mislil. Rekel je večkrat svojim tovarišem: „čimú se mi je treba učiti in s knjigami glavo lomiti? Moj oče so bogati in gotovo mi toliko premoženja zapusté, da bodem imel jesti in piti, a družega ne potrebujem. Da bi le užé skoraj bil sam svoj gospodar!“

Tako se je Ivan zanašal na očetovo premoženje in se nij hotel poprijeti nobenega nauka. Pozneje je še to pozabil, kar se je bil naučil poprej.

A Tomaž je bil ves drugačen deček. On se nij mogel zanašati na bogastvo, ker je njegov oče komaj toliko zaslužil, da je hranil sebe in svoje družino. Zato se je Tomaž pridno učil v mladosti. Vse leto niti jedenkrat nij izostal iz šole. Pri javnem izpraševanju konec šolskega leta se je s svojimi odgovori tako prikupil nekemu trgovcu, da ga ta s privoljenjem njegovega očeta takoj vzame k sebi v trgovski nauk. Kdo je bil zdaj srečnejši od našega Tomaža!

V trgovčevij hiši je bil Tomaž ravno tako priden in dober, kakor poprej, ko je bil še domá. Trgovcu je bilo to zeló všeč, zatorej ga da učiti laškega in francoskega jezika. In kmalu je znal Tomaž v treh jezicih prav dobro in gladko govoriti. Dokončavši svoja dnevna opravila, vselej je čítal zvečer koristne in poučne knjige, iz katerih se je naučil mnogo lepega in koristnega. Kdor koli je Tomaža poznal, vsak je rekel, da mu ga nij blizu enacega.

Tako je Tomaž v hiši bogatega trgovca postal kmalu trgovski pomagač. Necega dne ga pošlje gospodar v silno važnem trgovskem opravilu na Angležko. Tomaž je vse, kar mu je bilo naročenega, tako srečno in ugodno opravil, da mu gospodar štiri tisoč goldinarjev izplača kot darilo za njegov trud.

Za nekaj časa je Tomaž začel užé trgovati na svojo roko.

A kaj je delal Ivan? On je hodil na lov, zahajal je v krčme in gostilnice, ter mu je največje veselje bilo, kadar je v nazočnosti ljudi jezdil svojega konja. — Po očetovej smrti je podedoval zares lepo premoženje, ali kaj koristi človeku premoženje, ako ne zna ž njim ravnati, kakor je treba? Pozidal je veliko tovarno, ki ga je stala mnogo novcev in tako se je v kratkem zakopal v velike dolgove. Naposled izgubi tovarno in velik del svejega premoženja. A to še nij vse. Začela se je vojska. Sovražniki prideró v njegov kraj in mu odnesó še to, kar je ostalo njegovej zapravljivosti.

Zdaj je bil Ivan siromak. Rad bi bil delal dolgove, a nihče mu nij hotel dajati na upanje. Delati nij znal, naučil se nij v madosti nič, kaj naj

siromak začne zdaj? Kakor megla brez vetra se je klatil po ulicah. Večkrat nij imel niti skorjice kruha, da bi si bil glad utolažil. — Ponujal se je trgovcem za pisarja, ali nihče nij maral zanj, ker je vsak znal, da ne zna nič. Naposled nevarno zbolil. Odnegli so ga v bólnico, kjer je večkrat zdihoval: „oh, zakaj se nijsem učil v mladosti?! Zakaj nijsem poslušal dobrih naukov svojega očeta in učiteljev!? Zdaj vidim, da človek nikoli ne sme zaupati novcem in premoženju. Novci se izgubé, premoženje propade, a samo tega, kar znamo, nam nihče ne more vzeti.“

Bilo je v jeseni istega leta, da spravi sušica nesrečnega Ivana v rani grob.

Tudi Tomažu je vojska dosti nesreče naredila. Tudi njemu so sovražniki pobrali novce in blago, a vzeti mu nijso mogli njegovega — znanja.

Ponudil se je svojemu prejšnjemu gospodarju v službo, ki ga je takoj sprejel z največjim veseljem. Zdaj se mu je zopet dobro godilo, kakor da bi vojske niti ne bilo.

Po gospodarjevej smrti je dobil Tomaž lep delež njegovega imetka. Bil je zdaj skoraj najpremožnejši človek v njegovem kraju.

A zdaj mi povejte otroci, bi li bil Tomaž kedaj tako srečen v svojem življenji, ako bi se ne bil užé v zgodnej mladosti pridno učil, in bi ne bil ubogal svojih učiteljev, ki so ga le k dobremu napeljevali?

Ako hočeš srečen biti,

Zgodaj moraš se učiti.

T.

Bodi priljuden in lepoveden.

Mirko je bil jedva šest let star, a zeló ljubeznjiv in dober deček. Kamor koli je prišel, povsod so ga radi imeli, in ko je odhajal, prosili so ga povsod, da naj kmalu zopet pride.

Kaj ne, to je lepo za mladega otroka? Ali kako to, da so ljudje Mirčeka tako radi imeli?

Da, to je bilo čisto naravno. Imeli so ga radi zato, ker je bil tako priljuden in ponižen. Če je kam prišel, vselej je rahlo potrkal na vrata, kakor se spodobi. Kadar je vrata odprl, imel je že svoj klobuček v roki, in v hišo stopivši pozdravil je prijazno, rekoč: „dobro jutro!“ ali „dober dan!“

V sobo stopivši, ostal je pri vratih, dokler se mu nij reklo, da naj bliže pristopi. Kadar ga je kdo vprašal: „kako si Mirko?“ odgovoril je vselej prijazno: „hvala, anti vidite, da mi je dobro!“ Če ga je kdo vprašal po zdravju njegovih staršev, odgovoril je: „hvala, moji starši so zdravi!“ Na vprašanje, če želi kako hruško ali jabolko, rekel je: „prosim, ako ste tako dobri?“ Če mu je kdo pokazal kako podobo, igračo ali kaj tacega, rekel je: „dovolite, da tudi jaz to stvar v roko vzamem!“ Za vse, kar se mu je dalo, zahvalil se je prav prijazno. Kadar so drugi otroci svoje igrače prinesli, da bi se skupaj igrali, nikoli se nij česa dotaknil, predno nij vprašal, je-li sme tudi on to ali óno stvar v roke prijeti. Zaradi njegovega lepega vedénja so se vsi otroci ž njim radi igrali.

Necega dne mu oče dadó pismo, da je odnese grajskemu gospodu. Da-si je bil Mirko danes prvič pri grajskem gospodu, dopadel se je vsem tako, da ga prosijo, naj ostane še nekoliko časa v gradu.